

Minister Edukacji

DEW-WWRKS.055.6.2026.JKP

Warszawa, 19 czerwca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 17406

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Rafała Romanowskiego, w sprawie przyszłości szkół specjalnych w północnej części województwa mazowieckiego oraz zapewnienia bezpieczeństwa i specjalistycznego wsparcia uczniom z głębszymi niepełnosprawnościami.

Szanowny Panie Pośle,

Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN) dostrzega, docenia oraz wspiera strategiczną rolę szkolnictwa specjalnego w polskim systemie oświaty. Placówki te stanowią fundament edukacji specjalistycznej, gwarantując najwyższej jakości kształcenie, wychowanie oraz opiekę dostosowaną do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów. Kluczowym elementem ich zadań jest realizacja wieloaspektowych, specjalistycznych oddziaływań o charakterze usprawniającym, terapeutycznym oraz rewalidacyjnym. Działania te są ukierunkowane na maksymalne rozwijanie potencjału każdego dziecka/ucznia, podnoszenie poziomu jego niezależności oraz skuteczną integrację społeczną.

Szkoły specjalne zatrudniają specjalistycznie przygotowaną kadrę pedagogiczną oraz posiadają specjalistyczny sprzęt, wyposażenie i pomoce dydaktyczne przygotowane do pracy z dziećmi/ucznioma posiadającymi orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Jednocześnie MEN w pełni respektuje konstytucyjne prawa rodziców oraz opiekunów prawnych do autonomicznego wyboru ścieżki edukacyjnej dla swojego dziecka. Decyzja o wyborze najwłaściwszej placówki dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – niezależnie od tego, czy będzie to szkoła ogólnodostępna, integracyjna, czy też szkoła specjalna – należy wyłącznie do jego rodziców. MEN jednoznacznie podkreśla, że w strukturach resortu nie są prowadzone, ani planowane żadne działania zmierzające do likwidacji lub ograniczania funkcjonowania szkolnictwa specjalnego.

Odnosząc się do pytań zawartych w interpelacji, uprzejmie informuję.

Ad 1. Czy Ministerstwo Edukacji Narodowej prowadzi analizy dotyczące funkcjonowania szkół specjalnych w północnej części województwa mazowieckiego, w szczególności pod kątem:

dostępności placówek, liczby uczniów, zapotrzebowania na specjalistów, potrzeb inwestycyjnych?

Ministerstwo Edukacji Narodowej nie prowadzi tego typu analiz, ponieważ jest to zadanie organu prowadzącego szkołę lub placówkę oraz organu nadzoru pedagogicznego.

Zgodnie z przepisami oświatowymi¹ organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność. Do zadań organu prowadzącego szkołę lub placówkę należy w szczególności:

- zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki,
- zapewnienie warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym,
- wykonywanie remontów obiektów szkolnych oraz zadań inwestycyjnych w tym zakresie,
- wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznych, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Kurator oświaty, w imieniu wojewody, wykonuje zadania i kompetencje w zakresie oświaty na obszarze województwa, a w szczególności²:

- sprawuje nadzór pedagogiczny nad publicznymi i niepublicznymi przedszkolami, innymi formami wychowania przedszkolnego, szkołami, placówkami oraz kolegiami pracowników służb społecznych, które znajdują się na obszarze danego województwa,
- wykonuje zadania organu wyższego stopnia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego³ w stosunku do organów jednostek samorządu terytorialnego w sprawach publicznych szkół i placówek, zakładanych i prowadzonych przez osoby prawne i osoby fizyczne, jak również niepublicznych szkół i placówek, dyrektorów szkół w sprawach z zakresu obowiązku szkolnego i obowiązku nauki oraz w sprawach skreślenia uczniów z listy uczniów,
- realizuje politykę oświatową państwa, a także współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu i realizowaniu odpowiednio regionalnej i lokalnej polityki oświatowej, zgodnych z polityką oświatową państwa,
- współdziała z organami jednostek samorządu terytorialnego w zakresie kształtowania i rozwoju bazy materialnej szkół i placówek.

Ad 2. Czy MEN dostrzega, że szkoły specjalne zapewniają uczniom z głębszymi niepełnosprawnościami wyższy poziom bezpieczeństwa oraz bardziej efektywną terapię niż wiele szkół ogólnodostępnych? Ad 3. Czy Ministerstwo planuje utrzymanie i rozwój szkolnictwa specjalnego jako trwałego i równorzędnego elementu polskiego systemu edukacji?

¹ Art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.).

² Art. 51 ust. 1 ww. ustawy.

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1691

MEN docenia rolę szkół specjalnych, wysokie kwalifikacje i kompetencje nauczycieli i pracowników. Placówki specjalne to wysoko wyspecjalizowane jednostki systemu edukacji, będące elementem systemu wsparcia dla lokalnej społeczności. Jako aktywny podmiot wspierający uczestnictwo i uczenie się dzieci i młodzieży o zróżnicowanych potrzebach edukacyjnych, szkoły specjalne były, są i pozostaną niezbędnym ogniwem systemu edukacji, oferując uczniom i uczennicom wymagającym najbardziej specjalistycznego wsparcia warunki odpowiadające ich indywidualnym potrzebom oraz możliwościom rozwojowym.

MEN realizuje nową edycję kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem” na lata 2022 – 2026⁴, w zakresie m.in. działania 2.4. „Wieloaspektowa i kompleksowa pomoc niepełnosprawnemu dziecku w okresie od 0. roku życia do rozpoczęcia nauki w szkole oraz jego rodzinie”. Celem działania jest zapewnienie interdyscyplinarnego wsparcia (służby zdrowia, pomocy społecznej, oświaty) wczesnego rozwoju dziecka, umożliwiającego objęcie specjalistyczną opieką dziecka oraz jego rodziny. Program skierowany jest do dzieci od urodzenia do podjęcia nauki w szkole, u których wykryto niepełnosprawność lub zagrożenie niepełnosprawnością.

Działanie w ramach programu realizowane jest w publicznych i niepublicznych jednostkach oświatowych, w tym np. szkołach specjalnych i placówkach pełniących w powiatach funkcje Wiodącego Ośrodka Koordynacyjno-Rehabilitacyjno-Opiekuńczego⁵ (WOKRO). Samorządy powiatowe wskazują publiczną albo niepubliczną szkołę lub placówkę, które w danym powiecie pełnią funkcję WOKRO. Wskazane szkoły i placówki są przygotowane do realizacji tego zadania, posiadają bardzo dobrze wyposażone, nowoczesne zaplecze, w tym: sale integracji sensorycznej, sale poznawania świata, specjalistyczne gabinety pedagogiczne, psychologiczne i logopedyczne.

Zajęcia prowadzone przez WOKRO mają na celu wspieranie wszechstronnego rozwoju dziecka. Są to działania usprawniające procesy poznawcze oraz wzbogacające wiadomości o otaczającym świecie społeczno-przyrodniczym, poszerzające świadomość ciała i orientacji w jego schemacie, wzmacniające ogólną sprawność i siły mięśniowe, stymulujące i rozwijające percepcję wzrokową i sprawność okołoruchową, oraz ćwiczenia usprawniające precyzję ruchów rąk i koordynację wzrokowo-ruchową, wspierające rozwój mowy czynnej i biernej, kształtujące umiejętności samoobsługowe, rozwijające koncentrację uwagi, usprawniające funkcjonowanie motoryki małej i dużej, poprawiające funkcjonowanie układów sensorycznych i zwiększające tolerancję na bodźce sensoryczne.

Rodzice dzieci korzystających ze wsparcia mogą na bieżąco zgłaszać swoje wątpliwości, propozycje dotyczące pracy z dzieckiem. Rodzicom udzielane są specjalistyczne informacje dotyczące problemów rozwojowych dziecka, w tym: wskazywanie indywidualnych potrzeb rozwojowych dziecka oraz instytucji udzielających specjalistycznej pomocy dzieciom, dostarczanie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w ramach programów celowych oraz praw i przywilejów rodzin. Wspólnie z rodzicami diagnozowane są problemy

⁴ Przyjęty uchwałą nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. poz. 1250, z późn. zm.), zmieniony uchwałą nr 189 Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2021 r. zmieniającą uchwałę w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” (M.P. z 2022 r. poz. 64).

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1801).

rozwojowe dziecka i planowane działania terapeutyczne oraz wskazywane właściwe dla dziecka i jego rodziny formy kompleksowej, specjalistycznej pomocy, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej.

Jednocześnie, w publicznych i niepublicznych m.in. specjalnych szkołach oraz placówkach: specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodkach wychowawczych, ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, mogą być tworzone zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka organizowane jest na podstawie opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka wydanej przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 2 marca 2026r. w sprawie orzeczeń i opinii wydawanych przez zespoły orzekające w publicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych⁶, w związku z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci⁷.

Zespoły wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka tworzone są w celu pobudzania psychoruchowego i społecznego rozwoju dziecka, od chwili wykrycia niepełnosprawności do podjęcia nauki w szkole, prowadzonego bezpośrednio z dzieckiem i jego rodziną.

Potencjał szkół specjalnych przejawia się wykorzystaniem ich specjalistycznych zasobów na rzecz całego systemu oświaty. Biorąc pod uwagę potencjał specjalnych przedszkoli, szkół i placówek, w tym odpowiednio przygotowaną kadrę pedagogiczną, specjalistyczne wyposażenie oraz np. liczebność w oddziałach specjalnych mniejszą niż liczebność w oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych⁸, szkoły i placówki specjalne zapewniają odpowiedni poziom bezpieczeństwa uczniom z niepełnosprawnościami w oddziałach specjalnych.

Mając na uwadze doświadczenie i wysokie kompetencje kadry szkół specjalnych, w MEN prowadzone są prace nad wdrożeniem przepisów prawa oświatowego umożliwiających pełnienie nowej funkcji przez ww. jednostki oświatowe, polegającej na działalności edukacyjno-szkoleniowej i doradczej, skierowanej do kadry ogólnodostępnych oraz integracyjnych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i szkół oraz

⁶ Dz. U. z 2026 r. poz. 428

⁷ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie organizowania wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci (Dz. U. z 2017 r. poz. 1635).

⁸ Zgodnie z przepisami § 5 ust. 1 – 2 oraz § 6 ust. 1 i 6 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz. U. z 2023 r. poz. 2736, z późn. zm.), odpowiednio:

- liczba dzieci w oddziale przedszkola oraz liczba uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej wynosi nie więcej niż 25,
- liczba dzieci w oddziale przedszkola integracyjnego i oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczba uczniów w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej wynosi nie więcej niż 20, w tym nie więcej niż 5 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych,
- liczba uczniów w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej wynosi, np. w oddziale dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera nie więcej niż 4, a w oddziale dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym nie więcej niż 8.

prowadzeniu wypożyczalni sprzętu specjalistycznego a także pomocy dydaktycznych i podręczników.

Wprowadzenie do systemu oświaty Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW) funkcjonujących na bazie specjalnych: przedszkoli, szkół i placówek specjalnych, zapewni dzieciom i uczniom z placówek ogólnodostępnych i integracyjnych posiadającym zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne pełne uczestnictwo w ogólnodostępnej ofercie edukacyjnej na wszystkich poziomach kształcenia, wspólnie z rówieśnikami i jak najbliżej ich miejsca zamieszkania.

Do najważniejszych zadań SCWEW będą należały:

- 1) działalność edukacyjno-szkoleniowa, w szczególności w zakresie podnoszenia jakości indywidualizowanego procesu kształcenia;
- 2) wsparcie i doradztwo dla nauczycieli oraz pozostałej kadry przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i szkół ogólnodostępnych i integracyjnych, m.in. w:
 - planowaniu i realizacji zadań związanych z rozpoznawaniem potrzeb uczniów,
 - dostosowywaniu procesu kształcenia (treści, metody, formy i organizacja nauczania),
 - udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W trakcie prowadzonych dla nauczycieli ogólnodostępnych oraz integracyjnych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego i szkół konsultacji, lekcji otwartych oraz superwizji koleżeńskich, nauczyciele SCWEW będą wspierali ich w planowaniu i realizacji zadań związanych z rozpoznawaniem potrzeb uczniów, dostosowywaniem procesu kształcenia oraz udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z potrzebami uczniów, w tym poprzez stosowanie w codziennej praktyce strategii uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień np. z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego.

Równocześnie SCWEW będą uzupełniały istniejącą sieć wspomagania przedszkoli i szkół oraz współpracy i samokształcenia dla nauczycieli prowadzoną przez placówki doskonalenia nauczycieli (PDN)⁹, publiczne poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne (PPP)¹⁰ oraz biblioteki pedagogiczne (BP)¹¹. Działania SCWEW będą wzmacniały sieć współpracy w środowisku lokalnym, integrując działania wewnątrz i międzysektorowe.

Ad 4. Czy prowadzone są analizy dotyczące wzrostu liczby uczniów z ASD w województwie mazowieckim oraz wpływu tego zjawiska na wydolność systemu kształcenia specjalnego?

Ad 5. Czy przewidywana jest nowelizacja podstawowych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie szkolnictwa specjalnego, w szczególności: ustawy Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty, rozporządzeń MEN dotyczących kształcenia specjalnego, przepisów

⁹ Zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2023 r. poz. 2738 i z 2024 r. poz. 1247).

¹⁰ Zgodnie z § 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2499).

¹¹ Zgodnie z § 1 ust. 2 pkt 2 oraz ust. 3 i 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych bibliotek pedagogicznych (Dz. U. poz. 369).

dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej? Ad 6. Jeżeli tak, to jakie kierunki zmian legislacyjnych są obecnie rozważane przez Ministerstwo?

W Ministerstwie Edukacji Narodowej prowadzone są analizy w zakresie kierunków możliwych zmian legislacyjnych, których celem będzie wzmocnienie jakości pomocy psychologiczno-pedagogicznej i przyspieszenie udzielania wsparcia przez jednostki systemu oświaty dzieciom i młodzieży w środowisku, w którym funkcjonują na co dzień, m.in. w specjalnym przedszkolu, szkole lub placówce.

Planowana jest także nowelizacja przepisów prawa oświatowego, umożliwiająca wprowadzenie do porządku prawnego regulacji związanych z funkcjonowaniem Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą (SCWEW), które wzmocnią rolę szkolnictwa specjalnego w systemie oświaty.

Jednocześnie resort edukacji pozostaje w stałym dialogu ze środowiskiem nauczycieli, specjalistów, dyrektorów różnych jednostek systemu oświaty, rodziców i samych uczniów.

W 2024 r. na zlecenie MEN, w Instytucie Badań Edukacyjnych - Państwowym Instytucie Badawczym rozpoczęły się prace w zespole eksperckim, związane z opracowaniem m.in. nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym¹². W ww. podstawie programowej kształcenia ogólnego uzupełniono treści nauczania o szczególnie istotną tematykę z perspektywy funkcjonowania uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, tj. z zakresu edukacji zdrowotnej oraz edukacji społecznej. Rozszerzono przy tym treści w obszarze matematycznym i językowym, wyeksponowano tematykę związaną z kształtowaniem postaw etycznych i społecznych, rozszerzono kwestie związane z rozwijaniem kompetencji cyfrowych uczniów. Podstawa programowa dla tej grupy uczniów została przygotowana z uwzględnieniem funkcjonalnego podejścia do edukacji, opartego na założeniach modelu biopsychospołecznego oraz wytycznych Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania, Niepełnosprawności i Zdrowia (ICF).

Obecnie w IBE PIB trwają prace nad przygotowaniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy (szkoła ponadpodstawowa), przeznaczonej wyłącznie dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym oraz dla uczniów z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Ponadto, z inicjatywy MEN odbywają się spotkania konsultacyjno-informacyjne z dyrektorami szkół specjalnych i placówek, w zakresie m.in. dostosowań na egzaminach zewnętrznych dla uczniów z różnymi niepełnosprawnościami (w tym uczniów niesłyszących, słabosłyszących, niewidomych, słabowidzących) oraz uczniów z chorobami genetycznymi, przewlekłymi.

Ad 7. Czy MEN rozważa zmianę nazewnictwa placówek określanych obecnie jako „szkoły specjalne” lub „specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze”, tak aby ograniczyć stygmatyzację

¹² <https://www.gov.pl/web/edukacja/nowe-podstawy-programowe-wychowania-przedszkolnego-i-ksztalcenia-ogolnego-dla-szkoly-podstawowej-wraz-ze-zmianami-w-ramowych-planach-nauczania-dla-publicznych-szkol-podstawowych-rozporzadzenia-podpisane>

uczniów i ich rodzin? Ad 8. Czy prowadzone są konsultacje z rodzicami, pedagogami specjalnymi oraz organizacjami społecznymi dotyczące ewentualnej zmiany nazewnictwa tych placówek?

Obecnie nie są prowadzone konsultacje publiczne w tym zakresie. Przedstawione kwestie były wielokrotnie analizowane w przeszłości. Zmiany wymagają procedowania ustaw oświatowych.

Ad 9. Czy obecnie realizowane są programy finansowane ze środków krajowych lub funduszy europejskich wspierające: modernizację szkół specjalnych, rozwój infrastruktury terapeutycznej, zakup specjalistycznego sprzętu, modernizację internatów, rozwój kadry pedagogicznej i terapeutycznej, szczególnie w powiatach północnego Mazowsza?

W latach 2014-2020 szkoły i placówki systemu oświaty z terenu kraju, mogły skorzystać ze środków finansowych przewidzianych na edukację w ww. okresie z Europejskiego Funduszu Społecznego Edukacji w ramach Regionalnych Programach Operacyjnych. Środki te można było przeznaczyć na doposażenie w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii a także na podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnościami, jak również na przygotowanie nauczycieli i specjalistów do prowadzenia procesu indywidualizacji i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą.

Od roku 2020 szkoły i placówki specjalne nie mogły korzystać ze środków europejskich na modernizację bazy i wyposażenia z poziomu budżetu centralnego.

Jednocześnie należy podkreślić, że organ prowadzący szkołę lub placówkę odpowiada za jej działalność¹³. Remonty i utrzymanie infrastruktury oświatowej to zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast, powiatów), będących organami prowadzącymi dla szkół i placówek. Organy te odpowiadają za zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, co obejmuje m.in. modernizację budynków, wyposażenie, usuwanie awarii oraz bieżące naprawy.

Dodatkowe środki, o które jednostki samorządu terytorialnego mogą się ubiegać m.in. w celu realizacji zadań inwestycyjnych (w tym oświatowych), zaplanowane są w rezerwach budżetu państwa – ogólnej i celowej. Podziału rezerwy celowej, ujętej w ustawie budżetowej na dany rok budżetowy w cz. 83 poz. 45 pn. środki na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, dokonuje minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z właściwymi ministrami oraz wojewodami.

Wnioski o pozyskanie środków finansowych w ramach podziału rezerwy ogólnej budżetu państwa są przedkładane przez właściwego dysponenta części budżetowej Prezesowi Rady Ministrów, za pośrednictwem Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. O dodatkowe środki zaplanowane w rezerwach budżetu państwa - ogólnej i celowej - jednostki samorządu terytorialnego wnioskują za pośrednictwem wojewody.

W celu poprawy efektywności energetycznej instytucji edukacyjnych oraz zastąpieniu wysokoemisyjnych źródeł ciepła bardziej ekologicznymi alternatywami powstał program

¹³ Art. 10 ust. 1 ww. ustawy – Prawo oświatowe.

KPO „Wymiana źródeł ciepła i poprawa efektywności energetycznej szkół” realizowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO, komponent B1.1.3).

Działania zmierzające do wsparcia szkół kształcących uczniów ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi, uczącymi się m.in. w szkołach specjalnych, w zakresie cyfryzacji edukacji są realizowane zgodnie z opracowaną w Ministerstwie Edukacji Narodowej *Polityką Cyfrowej Transformacji Edukacji* (PCTE) przyjętą Uchwałą Nr 98 Rady Ministrów 12 września 2024 r.¹⁴

PCTE wskazuje, iż odpowiednie wykorzystanie nowoczesnych technologii wzmocni wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów i uczennic w Polsce, w szczególności mieszkających na terenach słabiej zaludnionych, uczących się w małych szkołach, czy doświadczających trudności w dostępie do informacji niezbędnych w procesie uczenia się wynikających ze stanu zdrowia czy niepełnosprawności.

Ponadto resort edukacji w latach 2020-2024 realizował Program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych „Aktywna tablica”, którego celem było zapewnienie szkołom niezbędnej infrastruktury w zakresie TIK w postaci: nowoczesnego sprzętu, nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi do terapii, tak aby wsparcie finansowe było dostosowane do potrzeb i możliwości wszystkich uczniów, w tym uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego i nauczycieli będących beneficjentami Programu.

Dzięki wysiłkom rządu udało się m.in. uruchomić znaczne środki na inwestycje przewidziane w *Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności* (KPO). W efekcie tych działań Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN), we współpracy z Ministerstwem Cyfryzacji (MC), realizują w latach 2025-2026 szeroki program wsparcia w zakresie doposażenia szkół, w tym także szkół specjalnych, w nowoczesne technologie.

Wybrane działania dotyczące także szkół specjalnych, obrazuje poniższa tabela:

Nazwa działania	Skrócony opis	Szacowany budżet/źródło finansowania
Internet infrastruktura sieciowa w szkołach	Wsparcie w zakresie podnoszenia jakości wewnątrzszkolnych sieci LAN dla 30 000 sal lekcyjnych.	KPO – ok. 430 mln zł
Sprzęt dla szkół (w tym komputery przenośne dla uczniów) i wsparcie dla nauczycieli	1. Co najmniej 553 336 bonów dla nauczycieli na zakup komputera przenośnego i co najmniej 735 000 szt. laptopów, laptopów przeglądarkowych i tabletów dla szkół do dyspozycji uczniów. 2. Wyposażenie sal lekcyjnych w 100 000 zestawów do prowadzenia nauczania w sposób zdalny oraz doposażanie szkół podstawowych i ponadpodstawowych w pracownie AI – łącznie 12 000 pracowni.	KPO – ok. 4,6 mld zł

¹⁴ Dz. U. poz. 812

Rozwój cyfrowych umiejętności nauczycieli	Szkolenia dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych na poziomie zaawansowanym, w tym szkolenia dla koordynatorów cyfrowych i szkolenia z AI (łącznie do 2029 r. przeszkolonych zostanie ponad 100 000 nauczycieli).	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (dalej – FERS) – ok. 91 mln zł.
Bezpłatne cyfrowe materiały edukacyjne	Rozwijanie oferty bezpłatnych cyfrowych materiałów edukacyjnych dla uczniów i nauczycieli, udostępnianych na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej (www.zpe.gov.pl)	FERS – ok. 350 mln zł
E - narzędzia, platformy edukacyjne	Rozwijanie oferty bezpłatnych platform i narzędzi edukacyjnych do użytku przez szkoły/uczniów/nauczycieli, w tym: Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej, platformy wspierającej prowadzenie oceny funkcjonalnej w systemie oświaty oraz wsparcie edukacyjno-specjalistyczne, portalu doradztwa zawodowego, narzędzi informatycznych wspierających cyfryzację procesów edukacyjnych, egzaminów zewnętrznych, dostęp do danych oświatowych.	FERS – ok. 150 mln zł

Równocześnie, zgodnie z art. 67 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych¹⁵ podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe oraz książki pomocnicze, dostosowane do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, są dofinansowywane z budżetu państwa przez:

1. udzielanie dotacji celowej na wyposażenie szkół podstawowych i szkół artystycznych w podręczniki, materiały edukacyjne i ćwiczeniowe;
2. możliwość zlecenia opracowania i wydania, w tym dystrybucji podręczników, materiałów edukacyjnych, materiałów ćwiczeniowych lub książek pomocniczych, lub ich części, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o którym mowa w art. 22c ww. ustawy o systemie oświaty.

Uczniowie szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne, w tym uczniowie z niepełnosprawnościami w zakresie szkoły podstawowej mają prawo do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

Wyposażanie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej wykonywanym przez jednostki samorządu terytorialnego. Na realizację tego zadania jednostki samorządu terytorialnego otrzymują dotację celową z budżetu państwa¹⁶. Dotacja na zakup podręczników i materiałów edukacyjnych jest udzielana raz na trzy lata, natomiast na zakup materiałów ćwiczeniowych na każdy rok szkolny. Szkoły zapewniają uczniom bezpłatny dostęp do

¹⁵ Dz. U. z 2026 r. poz. 650

¹⁶ <https://www.gov.pl/web/edukacja/dotacja-celowa-na-wyposazenie-szkol-w-podreczniki-materialy-edukacyjne-i-materialy-cwiczeniowe-w-2025-r>

zakupionych z dotacji podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych.

Od roku 2026 nastąpił wzrost kwot dotacji celowej o 20 % w stosunku do lat poprzednich. Maksymalna kwota dotacji celowej obliczanej i przyznawanej na wyposażenie publicznych szkół podstawowych i szkół artystycznych realizujących kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej w:

- 1) podręczniki do zajęć z zakresu edukacji: polonistycznej, matematycznej, przyrodniczej i społecznej, podręczniki do zajęć z zakresu danego języka obcego nowożytnego lub materiały edukacyjne wynosi 119 zł na ucznia – w przypadku klas I–III;
- 2) materiały ćwiczeniowe 66 zł na ucznia – w przypadku klas I–III;
- 3) podręczniki lub materiały edukacyjne wynosi:
 - 222 zł na ucznia – w przypadku klasy IV,
 - 286 zł na ucznia – w przypadku klas V i VI,
 - 396 zł na ucznia – w przypadku klas VII i VIII;
- 4) materiały ćwiczeniowe – 33 zł na ucznia – w przypadku klas IV–VIII.

W przypadku podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych dla uczniów niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (dotyczy uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim/niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym/niestęszących/słabostęszących/z autyzmem, w tym zespołem Aspergera/słabowidzących/niewidomych) kwoty dotacji są powiększane poprzez pomnożenie ich o wskaźniki, których wysokość została określona w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2018 r. w sprawie wysokości wskaźników zwiększających kwoty dotacji celowej na wyposażenie szkół podstawowych w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe dla uczniów niepełnosprawnych¹⁷.

Zgodnie z art. 56 ust. 7 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych dotacja celowa może być wykorzystana na pokrycie kosztu drukowania i powielania podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w celach dydaktycznych lub na zakup urządzeń umożliwiających drukowanie lub powielanie tych podręczników i materiałów, a w przypadku uczniów niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego – także na zakup sprzętu lub oprogramowania umożliwiającego odczyt podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych w postaci elektronicznej.

Nauczyciel wybierając podręcznik, materiał edukacyjny czy materiał ćwiczeniowy dla ucznia z niepełnosprawnością, może skorzystać z podręczników dopuszczonych przez ministra do spraw oświaty i wychowania do użytku szkolnego, jak również ma prawo i możliwość wybrać dodatkowo materiał edukacyjny dostosowany do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych konkretnego ucznia z niepełnosprawnością, posiadającego orzeczenie

¹⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 611

o potrzebie kształcenia specjalnego i uczęszczającego do szkoły ogólnodostępnej, integracyjnej czy specjalnej.

Z dofinansowania skorzystały i nadal korzystają szkoły podstawowe, do których uczęszczają uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, niesłyszący, słabosłyszący, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera, niewidomi i słabowidzący, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

MEN corocznie zleca Uniwersytetowi Warszawskiemu opracowanie adaptacji dopuszczonych do użytku szkolnego podręczników dostosowanych do potrzeb uczniów mających trudności w uczeniu się i/lub komunikowaniu się, w tym: niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem, afazją, a także do potrzeb uczniów niewidomych i słabowidzących. Adaptacje są zamieszczone na ZPE w formie elektronicznych plików przygotowanych do wydruku w systemie Braille'a, jako pliki w druku powiększonym lub z tłumaczeniem na polski język migowy.

W ramach nowej edycji kompleksowego programu wsparcia dla rodzin „Za życiem” na lata 2022-2026, MEN realizuje również działanie 5.4. „Tranzycja na rynek pracy”. Celem działania jest wsparcie osób niepełnosprawnych, zwłaszcza dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, w procesie przechodzenia z systemu edukacji lub opieki do aktywnego uczestnictwa na rynku pracy we współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Zadanie zostało powierzone do realizacji w latach 2023-2026 Instytutowi Badań Edukacyjnych - Państwowemu Instytutowi Badawczemu (IBE-PIB) w Warszawie oraz w latach 2023-2025 Ośrodkowi Rozwoju Edukacji.

W ramach działania realizowane jest:

- przygotowanie specjalistów z zakresu doradztwa zawodowego do pracy z i na rzecz osób z niepełnosprawnościami,
- pobudzanie aktywności szkół i placówek, w tym również specjalnych, w zakresie budowania pozytywnych wzorców opieki, nauki i wychowania, przygotowania do funkcjonowania na rynku pracy również uczniów z niepełnosprawnościami,
- stworzenie list zawodów możliwych do wykonywania w przypadku uczniów w poszczególnych kategoriach niepełnosprawności.

W bieżącym roku szkolnym 2025/2026 kompleksowe działania mają na celu wspieranie uczniów w przygotowaniu do wyjścia na rynek pracy w 80 szkołach ponadpodstawowych, w tym w 16 szkołach specjalnych przysposabiających do pracy. Prowadzone działania zostały poprzedzone diagnozą potrzeb, w tym w wybranych szkołach specjalnych przysposabiających do pracy. W roku 2024/2025 projekt był realizowany w 80 szkołach podstawowych, w tym w 5 szkołach specjalnych. Wnioski i refleksje nauczycieli z tych szkół posłużyły również jako ważne przesłanki do planowania działań dla szkół specjalnych przysposabiających do pracy.

W działania zaangażowane są organizacje pozarządowe wyspecjalizowane w pracy z młodzieżą z niepełnosprawnościami, organizacje pracodawców oraz szkoły specjalne, np. branżowe szkoły I stopnia oraz szkoły specjalne przysposabiające do pracy. Realizacja działania polega na:

- wsparciu w przygotowaniu do zatrudnienia – np. szkolenia, doradztwo zawodowe, warsztaty umiejętności miękkich i twardych dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- asyście w znalezieniu pracy – pomoc w poszukiwaniu ofert pracy dostosowanych do możliwości uczestników, wsparcie przy rekrutacji,
- dostosowaniu stanowisk pracy – współpraca z pracodawcami w celu zapewnienia odpowiednich warunków pracy, np. przystosowanie miejsca pracy do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami,
- wspieraniu integracji społecznej – działania mające na celu ułatwienie uczestnikom wejścia do środowiska pracy, np. mentoring, coaching, wsparcie psychologiczne,
- koordynacji działań między różnymi instytucjami – współpraca między ośrodkami wsparcia, urzędami pracy, organizacjami pozarządowymi i pracodawcami.
- wspieraniu integracji społecznej – działania mające na celu ułatwienie uczestnikom wejścia do środowiska pracy, np. mentoring, coaching, wsparcie psychologiczne,
- koordynacji działań między różnymi instytucjami – współpraca między ośrodkami wsparcia, urzędami pracy, organizacjami pozarządowymi i pracodawcami.

Wykonawcy działania przygotowują materiały szkoleniowe dla nauczycieli, materiały pomocnicze i instruktażowe dla uczniów, przeprowadzają szkolenia dla nauczycieli oraz uczniów, a także przygotowują materiały służące przeprowadzeniu pilotażu walidacji efektów uczenia się, w zakresie możliwości uzyskania kwalifikacji wolnorynkowej przez uczniów z niepełnosprawnością intelektualną. Materiały i działania skierowane do uczniów są dostosowywane do indywidualnych potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i z niepełnosprawnościami sprzężonymi.

Efektywność wszystkich działań będzie weryfikowana badaniami. Dla nauczycieli i dyrektorów szkół specjalnych przysposabiających do pracy przygotowywane są również materiały, webinary, publikacje, które będą dostępne na stronie projektu oraz upowszechniane tak, by dotarły do wszystkich zainteresowanych szkół w Polsce (nie tylko 16 biorących udział w projekcie). Efektem projektu będą też zebrane wnioski i rekomendacje dotyczące wspierania szkół, w tym szkół specjalnych przysposabiających do pracy w przygotowaniu uczniów do aktywności zawodowej.

Ad 10. Jakie środki finansowe zostały przeznaczone w latach 2024–2026 na inwestycje w szkołach specjalnych w województwie mazowieckim, ze szczególnym uwzględnieniem północnej części regionu? Ad 11. Czy MEN planuje uruchomienie nowych programów inwestycyjnych skierowanych do szkół specjalnych funkcjonujących poza dużymi aglomeracjami miejskimi?

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, to jednostki samorządu terytorialnego jako organy prowadzące odpowiadają za organizację sieci publicznych szkół i placówek, w tym szkół specjalnych. Ministerstwo Edukacji Narodowej nie gromadzi danych dotyczących wysokości nakładów inwestycyjnych ponoszonych w szkołach specjalnych w podziale na województwa oraz typy szkół. Realizacja i finansowanie inwestycji infrastrukturalnych

w tych placówkach pozostają zadaniem organów prowadzących, które wykorzystują w tym celu środki własne, a także środki pozyskiwane z programów rządowych i funduszy europejskich. W związku z powyższym Ministerstwo nie dysponuje informacjami o wysokości środków przeznaczonych w latach 2024-2026 na inwestycje w szkołach specjalnych województwa mazowieckiego, w tym w północnej części regionu.

W latach 2024-2026 Ministerstwo Edukacji Narodowej nie realizowało programów inwestycyjnych przeznaczonych bezpośrednio dla szkół specjalnych w województwie mazowieckim. Natomiast publiczne i niepubliczne szkoły specjalne oraz placówki (np. specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze) mogły i nadal mogą przystąpić do Rządowego programu wspierania organów prowadzących szkoły i placówki w rozwijaniu umiejętności cyfrowych dzieci i młodzieży na lata 2025-2029 – „Cyfrowy Uczeń”¹⁸. Program ma wspierać realizację celów określonych w następujących obszarach Polityki Cyfrowej Transformacji Edukacji w zakresie rozwoju:

1. nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji w szkole;
2. metod kształcenia, dydaktyki cyfrowa, cyfrowych zasobów dydaktycznych;
3. kształcenia i doskonalenie nauczycieli;
4. wyposażenia uczniów, nauczycieli i szkół.

Warunkiem udziału w Programie jest zapewnianie co najmniej 20% wkładu własnego (finansowego, rzeczowego lub rzeczowo-finansowego), który zapewnia organ prowadzący m.in. szkołę lub placówkę oświatową.

Szkoły podstawowe specjalne mogą także skorzystać z Programu „Pracownie Kompas Jutra”, który przewiduje 200 mln zł na wyposażenie i doposażenie szkolnych pracowni do prowadzenia zajęć przyrody oraz zajęć praktyczno-technicznych w szkołach podstawowych. Środki mają trafić do organów prowadzących szkoły podstawowe, w tym specjalne, oraz publiczne placówki doskonalenia nauczycieli, aby przygotować nowoczesne pracownie do wdrażania nowych zajęć przyrody i zajęć praktyczno-technicznych zgodnie z Reformą 26. Kompas Jutra¹⁹. Wsparcie będzie kierowane przede wszystkim do szkół podstawowych działających w gminach o najniższym indywidualnym wskaźniku zamożności, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów klas IV-VI. Dotacja z budżetu państwa może pokryć do 80% kosztów zadania, przy co najmniej 20% wkładzie własnym organu prowadzącego.

Ministerstwo Edukacji Narodowej w 2025 r. realizowało „Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025”, którego zakres obejmował dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Celem programu było wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów niepełnosprawnych przez dofinansowanie zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych. Wsparcie dotyczyło zakupu podręczników do kształcenia ogólnego, w tym podręczników do kształcenia specjalnego lub podręczników do kształcenia w zawodach, dopuszczonych do

¹⁸ <https://www.gov.pl/web/edukacja/cyfrowy-uczen>

¹⁹ <https://www.gov.pl/web/edukacja/200-mln-zl-na-nowe-pracownie-w-szkolach>

użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz materiałów edukacyjnych do kształcenia ogólnego i zawodowego.

„Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2023-2025” w roku szkolnym 2025/2026 skierowany był do uczniów słabowidzących, niesłyszących, słabosłyszących, z niepełnosprawnością ruchową (w tym afazją), z autyzmem (w tym z zespołem Aspergera), z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego²⁰ i uczęszczających do:

- 1) liceum ogólnokształcącego;
- 2) technikum;
- 3) branżowej szkoły I stopnia;
- 4) branżowej szkoły II stopnia;
- 5) szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy,
- 6) do klas I–III czteroletniej ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, lub
- 7) klas IV–VI dotychczasowej sześcioletniej ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia prowadzonych w czteroletniej ogólnokształcącej szkole muzycznej II stopnia.

W 2025 r. z programu skorzystało ogółem 57 064 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, w tym 11 088 z województwa mazowieckiego:

- 265 słabowidzących,
- 353 słabosłyszących,
- 6 640 z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera,
- 753 z niepełnosprawnością ruchową, w tym z Afazją,
- 137 niesłyszących,
- 1 296 z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim,
- 1 644 uczniów uczęszczających do szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy.

Na realizację programu wydatkowano łącznie 20 284 231,71 zł, w tym 4 264 186,63 zł w województwie mazowieckim.

Dnia 15 czerwca 2026 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie Rządowego programu pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2026–2028.

Kwoty dofinansowania dla uczniów w latach 2026–2028 będą wyższe niż w latach wcześniejszych:

- z 445 zł do 534 zł (liceum, technikum oraz szkoły artystyczne realizujące program liceum),
- z 390 zł do 468 zł (branżowa szkoła I stopnia, branżowa szkoła II stopnia),

²⁰ Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 127 ust. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043, z późn. zm.) albo orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, o którym mowa w art. 312 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. z późn. zm.).

- z 225 zł do 270 zł (szkoła specjalna przysposabiająca do pracy).

Aktualnie trwają prace nad przygotowaniem projektu Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego – strategicznego dokumentu programowego określającego sposób podziału i wykorzystania środków z budżetu Unii Europejskiej na lata 2028-2034. Jednym z założeń dokumentu jest uwzględnienie wsparcia dla szkół specjalnych, w tym w zakresie modernizacji oraz rozwoju ich infrastruktury, a także działań organizacyjnych i kompetencyjnych służących dostosowaniu tych placówek do prowadzenia działań edukacyjnych odpowiadających na indywidualne potrzeby dzieci oraz uczniów i uczennic.

Ad 12. Jakie działania podejmuje Ministerstwo w celu przeciwdziałania niedoborom kadrowym wśród: pedagogów specjalnych, psychologów, terapeutów, logopedów, nauczycieli pracujących z uczniami z ASD, szczególnie na terenach powiatowych i wiejskich?

Odpowiednio przygotowane kadry pedagogiczne, w tym nauczyciele specjaliści stanowią kluczowy element skutecznego rozpoznawania oraz wspierania indywidualnych potrzeb dziecka i ucznia w każdej szkole, zapewniając adekwatną pomoc dostosowaną do jego możliwości rozwojowych i edukacyjnych.

Uzupełnieniem istniejącej oferty w zakresie doskonalenia nauczycieli jest zlecenie przez MEN realizacji studiów podyplomowych uczelniom. Ukończenie studiów umożliwia poszerzenie wiedzy i umiejętności przez nauczycieli lub zdobycie nowych, dodatkowych kwalifikacji. Do tej pory uruchomiono trzy edycje bezpłatnych dla uczestników studiów podyplomowych na kierunkach:

- 1) Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i wsparcie rodziny;
- 2) Pedagog specjalny w edukacji włączającej;
- 3) Psychologia z przygotowaniem pedagogicznym;
- 4) Polski język migowy dla nauczycieli.

Trwają prace nad uruchomieniem czwartej edycji studiów.

Z analizy liczby nauczycieli (w etatach) w przedszkolach specjalnych oraz szkołach specjalnych w przykładowych 7 powiatach z terenu północnego Mazowsza (mławski, ostrołęcki, żuromiński, sierpecki, płoński, makowski, płoński) wynika, iż liczba ta nie odbiega znacząco od liczby nauczycieli w szkołach specjalnych w pozostałych powiatach Mazowsza, a w przypadku powiatu płońskiego osiąga wysoką wartość.

Przedstawia to poniższa tabela, zawierająca informacje o liczbie szkół, uczniów i nauczycieli w podziale na powiaty według rodzaju placówki (złożenie), specyfiki placówki oraz typu organu prowadzącego - według stanu bazy danych systemu informacji oświatowej z 21.01.2026 r.

Powiat	1.1 Przedszkola specjalne samodzielne	1.2 Przedszkola specjalne w zespołach	1.3 Szkoły specjalne samodzielne	1.4 Szkoły specjalne w zespołach

	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w etatach	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w etatach	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w etatach	Liczba szkół	Liczba uczniów	Liczba nauczycieli w etatach
białobrzegi										2	46	21,88
ciechanowski				1	12	9,76				6	205	92,82
garwoliński							1	18	2,56	9	207	78,84
gostyniński				1	6	1,79				4	137	59,17
grodziski										3	170	83,73
grójcki										9	267	120,16
kozienicki										2	101	37,85
legionowski	1	26	12,14	1	17	10,89	2	40	16,65	2	151	59,55
lipski										4	215	69,32
łosicki										5	129	30,52
makowski				1	25	8,97				3	66	28,71
miński				1	4	1,87	4	59	17,06	4	283	105,84
mławski				1	31	13,35				3	148	53,92
nowodworski										2	111	50,59
ostrołęcki							2	22	10,88	2	72	44,22
ostrowski										4	90	55,25
otwocki				2	55	38,02	2	152	12,67	8	384	158,81
piaseczyński							1	3	1,00	8	572	241,53
płocki										2	63	34,74
płoński				1	10	6,75	2	122	41,09	5	194	107,28
pruszkowski	1	23					2	37	20,47	4	294	127,32
przasnyski							3	40	6,10	5	140	42,00
przysuski										15	362	77,39
pułtuski				1	11	3,33				2	128	54,95
radomski										8	332	158,48
siedlecki										6	169	42,08
sierpecki				1	13	5,77				3	93	35,95
sochaczewski										5	178	89,44
sokołowski										4	132	52,07
sztytowiecki										3	74	44,65
warszawski zachodni	1	23	6,82	2	23	13,11	1	36	9,85	12	491	182,12
węgrowski				1	52	24,01				5	226	94,42
wołomiński							3	203	101,04	5	373	132,20
wyszkowski										5	232	105,75
zwoleniński												
żuromiński				1	16	6,90	1	14		2	48	30,55
żyrardowski	1	40	11,00	1	10	7,29				3	194	92,76
m. Ostrołęka	1	20		1	8	4,21	4	55	13,97	3	143	65,87
m. Płock	2	62	27,97				2	171	103,27	3	302	158,95
m. Radom	3	91	22,63	1	58	26,70	3	263	148,20	13	880	397,78

m. Siedlce										3	220	99,16
m. st. Warszawa	12	279	185,66	2	61	43,94	29	1 916	896,28	43	2 498	1 028,52

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Izabela Ziętka
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/